

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tavoite- ja strategiaohjelma 2025–2029

*Nuorten näköinen ja
kestävä maakunta 2030*

Esipuhe	3
Nuorisovaltuuston missio, visio & arvot	4
Nuorisovaltuuston missio	4
Nuorisovaltuuston visio	4
Nuorisovaltuuston arvot	4
Kärkitavoitteet	5
Nuorisovaltuuston strategiset painopisteet	5
1. Hyvinvoivat nuoret	5
2. Kestävyys keskiössä	5
3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta	6
4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut	6
Nuorisovaltuuston strategisten painopisteiden toimeenpanosuunnitelma	7
1. Hyvinvoivat nuoret	7
Nuoret saavat apua mielenterveyspalveluissa oikea-aikaisesti	8
Opiskelijat voivat koulussa hyvin ja jaksavat paremmin arjessa	8
Pirkanmaalaiset liikkuvat enemmän	8
Pirkanmaalalaisten päihteidenkäyttö on vähentynyt	8
Pirkanmaalaiset nuoret kokevat olevansa osa yhteisöä	8
Syrjäytyminen on vähentynyt ja kouluväkivaltaa kitketään tehokkaasti	9
Pirkanmaan lastensuojelu on ensiluokkaista	9
Seksitaudit ovat vähentyneet puolella v. 2030 mennessä	10
2. Kestävyys keskiössä	10
Pirkanmaa saavuttaa hiilinegatiivisuuden vuoteen 2030 mennessä	10
Joukkoliikenteen osuus kokonaiskulkutapaosuudesta on maakunnan laajuisesti vähintään 30 %	11
Ilmastohaitallisia investointeja vältetään	11
Raitiotietä laajennetaan seudulliseksi järjestelmäksi	11
Lähijunaliikenteeseen panostetaan	11
3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta	12
Aktiivinen asiakasviestintä	13
Yhdenvertaisesti saavutettavat palvelut	13
Asiakas- ja asukasosallisuus on palvelurakenteen keskiössä	13
Yhteydenpidon ylläpito päättäjien ja nuorten välillä on tehokasta	14
Yhdenvertaisuus Pirkan omassa toiminnassa	14
4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut	14
Digitaaliset palvelut ovat saavutettavia	14
Pirkanmaalla on tehokkaat matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut	15
Pirkanmaa on edelläkävijä päihdehuollon palveluiden kehittämisessä	15
Pirkanmaalla on hyvin saavutettava ja jalkautunut nuorisotyö	15
Työntekijöiden saatavuus turvataan	15
Yhdenvertaisuuden lisäämiseksi tehdään rohkeita tekoja	16
Loppusanat	16

Esipuhe

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston *tavoite- ja strategiaohjelma aluevaltuustokaudelle 2025–2029 - Nuorten näköinen ja kestävä maakunta 2030* on nuorten näkökulmasta laadittu nuorisovaltuuston oma visio Pirkanmaan tulevaisuudesta. Nuorisovaltuuston tavoiteohjelma täydentää hyvinvointialueen strategiaa ja toimii nuorisovaltuuston toimintaa sekä vaikuttamistyötä ohjaavana asiakirjana.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tavoite- ja strategiaohjelma luo pohjan nuorisovaltuuston toiminnalle valtuustokauden 2025-2029 ajalle. Haluamme tuoda esille nuorten vaihtoehdon hyvinvointialueen päätöksentekoon sekä uutta tulevaisuusnäkökulmaa eri toimielimissä käsiteltäviin asioihin. Tämä tavoiteohjelma pyrkii edesauttamaan tietämme uuteen, moderniin suomalaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan.

Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa vuoden 2023 alussa tulevaisuudennäkymät olivat sumeat ja koko hyvinvointialueorganisaatio uuden edessä. Kuluneen valtuustokauden aikana on rakennettu hyvinvointialueen toimintamalleja, strategisia asiakirjoja sekä ihmisten näköisiä palveluita. Olemme päässeet huomattavasti eteenpäin, mutta uudella valtuustolla on vielä paljon tehtävää.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tavoite- ja strategiaohjelma viitoittaa tietä uuteen kestävään hyvinvointiyhteiskuntaan nuorten näkökulmasta. Nuorten äänen on kuuluttava niin hyvinvointialueen kuin maakuntaliitonkin päätöksenteossa entistä vahvemmin, ja meidän on korostettava kestävää tulevaisuusnäkökulmaa jokaisessa tilanteessa.

Haluamme turvata jokaiselle pirkanmaalaiselle nuorelle laadukkaat, saavutettavat ja inhimilliset palvelut. Hoitoon on päästävä, kun tilanne sitä vaatii. On pystyttävä järkevöittämään liikennesuunnittelua ja siirtämään katse tulevaisuuden ekologisesti, sosiaalisesti sekä taloudellisesti kestävää yhteiskuntaa kohti, oikeudenmukaisuus edellä. Tämän on oltava tavoitteemme.

Lasten ja nuorten näköinen Pirkanmaa on Suomen turvallisin, edistyksellisin ja kestävin edelläkävijä, jossa luotamme ammattilaisiimme ja kehitämme toimintaamme myös yhdessä asukkaiden, asiakkaiden ja henkilöstömme kanssa. Pidämme ihmisen palveluiden keskiössä unohtamatta tulevaisuuden eteemme tuomia haasteita. Uudistamme toimintaamme kestävästi tulevaisuus edellä ja pidämme kaikki mukana.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Eemeli Tuominen

Pirkanmaalla 30.10.2025

Nuorisovaltuuston missio, visio & arvot

Nuorisovaltuuston missio

Nuorisovaltuusto edustaa laajasti eri taustoista tulevia pirkanmaalaisia nuoria sekä tuo heidän mielipiteitään rohkeasti ja monipuolisesti esille hyvinvointialueen sekä maakuntaliiton päätöksenteossa. Nuorisovaltuusto toimii laajasti yhteistyössä sekä kunnallisten että muiden hyvinvointialueiden nuorisovaltuustojen kanssa ja pyrkii toiminnallaan edistämään ihmiskeskeisyyttä sekä palvelunkäyttäjien osallisuutta palveluiden suunnittelussa.

Nuorisovaltuuston visio

Pirkanmaa on vuonna 2030 hiilineutraali sekä nuorten näköinen maakunta, jossa palvelut toimivat ja ovat saatavilla sekä saavutettavissa jokaiselle pirkanmaalaiselle nuorelle yhdenvertaisesti mistään yksilöllisistä tekijöistä riippumatta. Palvelut rakennetaan pitäen kestävyys keskiössä ja niissä korostetaan ennaltaehkäisyä Pirkanmaan laajuisesti.

Nuorisovaltuuston arvot

Nuorisovaltuuston toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä, ja päätöksentekoa ohjaavia arvoja ovat ennakkoluulottomuus, lähestyttävyys, inhimillisyys sekä nuorisolähtöisyys, sivistys ja yhdenvertaisuus.

Kärkitavoitteet

1. Kärki

Nuorisovaltuuston rooli nuorten asioissa on kasvanut merkittävästi.

2. Kärki

Nuorten mielenterveysongelmien määrä on pienentynyt ja Pirkanmaalaiset nuoret saavat oikea-aikaisesti apua

3. Kärki

Kaikki pirkanmaalaiset ovat joukkoliikenteen piirissä ja Pirkanmaa tavoittelee hiilinegatiivisuutta 2030 mennessä

4. Kärki

Jokainen Pirkanmaalla asuva nuori on kuullut nuorisovaltuustosta ja tietää mitä nuorisovaltuusto tekee.

Nuorisovaltuuston strategiset painopisteet

1. Hyvinvoivat nuoret

Pirkanmaan hyvinvointialueen tulee huolehtia jokaisen pirkanmaalaisen lapsen ja nuoren hyvinvoinnista kokonaisvaltaisesti sekä tehdä hyvinvointia ja terveyttä (HYTE) edistävää työtä mahdollisimman laajasti. Hyvinvointialueella tulee turvata jokaiselle riittävät mielenterveyspalvelut. Opiskeluhuollon palvelut on pidettävä oppilaitoksissa, ei ainoastaan niiden lähetyvillä.

Mielenterveyspalveluihin panostetaan ja Pirkanmaa on ensimmäinen maakunta, joka laatii alueellisen mielenterveysstrategian vuoteen 2030 mennessä. Myös digitaalisen siirtymän tuomat mahdollisuudet hyödynnetään mahdollistaen samalla aidon asiakaskontaktin ja luottamussuhteen luomisen asiakkaiden ja henkilökunnan välille.

2. Kestävyys keskiössä

Ekologisuus, kestävyys ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ovat mukana kaikessa toiminnassamme. Pirkanmaa on Suomen kestävin maakunta vuoteen 2030 mennessä, ja otamme rohkeasti myös yksityisen ja kolmannen sektorin mukaan täydentämään pirkanmaalaisille laadukkaita, saavutettavia sekä moderneja palveluita jokaisella toimialalla.

Pirkanmaalla panostetaan kestävään liikkumiseen sekä älykkääseen liikenteeseen. Puskiaisten oikaisua tai 2-kehää ei rakenneta ja investointeja kohdistetaan jatkossa pääasiassa ekologisiin liikkumismuotoihin sekä nykyisen tie- ja raideverkoston parantamistoimenpiteisiin.

Pirkanmaalla kannustetaan nuoria elämään kestävämmiin. Otamme prioriteetiksi kestävyiden kaikessa toiminnassamme. Muistamme kestävydessä taloudellisen ja ekologisen kestävyiden lisäksi sosiaalisen ja kulttuurillisen näkökulman, johon perustuen Pirkanmaa pyrkii toiminnassaan muun muassa ehkäisemään syrjintää. Yhteisenä tavoitteenamme on oltava kestävä Pirkanmaa.

3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta

Pirkanmaa on vuonna 2030 asukkaitaan ja Pirkanmaan eri palveluissa asioivia ihmisiä laajasti osallistava maakunta. Pirkanmaalla on käytössä lukuisia osallistamisen menetelmiä, kuten asiakasraadit ja asukasillat. Lisäksi hyvinvointialueen asukkaalla tai muulla palvelun käyttäjällä on mahdollisuus tehdä aloite aluevaltuustolle.

Vuoden 2030 lopussa nuorisovaltuusto vaikuttaa laajasti edustajiensa kautta hyvinvointialueen aluehallituksessa, aluevaltuustossa ja valiokunnissa sekä maakuntaliiton maakuntahallituksessa, maakuntavaltuustossa sekä maakuntahallituksen jaostoissa. Päättäjät ovat kiinnostuneita nuorisovaltuuston mielipiteistä ja pirkanmaalaisien nuorten asioista.

Eri palvelujen tulee olla saatavilla kattavasti koko maakunnassa. Niiden keskittämistä suurempiin asutuskeskuksiin tulee tehdä harkitusti ja vain niiden palveluiden osalta, joille ei ole riittävää kysyntää tai väestöpohjaa. Liikkuvia palveluita on samanaikaisesti lisättävä sekä sosiaali- ja terveystalouden että työllisyyspalveluiden kohdalla. Palveluverkkoa on pystyttävä modernisoimaan vastaamaan nykyistä tarvetta. Monipaikkaisuus sekä edellytykset laajalle etätyön mahdollistamiselle koko Pirkanmaalla tulee turvata.

4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut

Pirkanmaa suunnittelee palveluitaan strategisesti tulevaisuus edellä. Sekä hyvinvointialueen että maakuntaliiton päätöksenteossa huomioidaan tulevaisuuden tarpeet ja trendit.

Digitalisaatioon panostetaan siten, että mahdollisuudet digisyrjäytymiseen ja palveluiden saatavuuden eriytymiseen minimoidaan. Lisäksi tekoälyn tuoma muutos otetaan huomioon palveluita kehitettäessä. Jokaiselle taataan mahdollisuus kohdata lääkäri kasvotusten, sillä kaikilla ei ole riittäviä digitaitoja etäyhteydellä asioimiseen.

Palveluiden suunnittelussa toteutetaan aina tarpeelliset vaikutusten arvioinnit. Lisäksi yksityistä palveluntuotantoa hyödynnetään laajemmassa mittakaavassa jonojen purkamiseksi.

Henkilöstö otetaan mukaan palveluiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen. Kehitysehdotukset ja palautteet otetaan aina rakentavasti vastaan ja ne toteutetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Pirkanmaalla tuetaan nuorten työllistymistä rohkeasti, ennakkoluulottomasti sekä monipuolisesti eri aloilla maakunnallisella kesätyösetelillä.

Nuorisovaltuuston strategisten painopisteiden toimeenpanosuunnitelma

1. Hyvinvoivat nuoret

Hyvinvoivat nuoret ovat tulevaisuuden Pirkanmaan perustoimintaedellytys. Ilman nuoria meillä ei ole tulevaisuuden työvoimaa tai eläkkeitä maksavia työntekijöitä. Hyvinvointi on olennainen osa yhteiskunnan kokonaistoimintakykyä. Turvaamme työvoiman saatavuuden sekä panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään yhdessä kuntien, järjestöjen, seurakuntien sekä valtion kanssa.

Nuoret saavat apua mielenterveyspalveluissa oikea-aikaisesti

Nuorten mielenterveysongelmat ovat Suomessa ja Pirkanmaalla hälyttävällä tasolla. Noin joka neljäs kärsii jonkinlaisista mielenterveysongelmista joka vuosi. Jotta voimme korjata tämän tilanteen, meidän pitää ottaa Pirkanmaalla käyttöön terapiatakuu kaikille alle 29-vuotiaille. Tämän lisäksi meidän tulee lisätä opiskeluterveydenhuollon tarjoamia mielenterveyspalveluita ja uudelleen kouluttaa opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä tarjoamaan matalan kynnyksen mielenterveydellistä tukea.

Opiskelijat voivat koulussa hyvin ja jaksavat paremmin arjessa

Nuorten sosiaaliset kontaktit ovat vähentyneet merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Erityisesti digilaitteiden tuoma etäisyys ihmisiin on aiheuttanut paljon yksinäisyyttä, sillä digikontaktit eivät korvaa lähikontakteja. Meidän tulee mahdollistaa koulujen tilojen ilmainen käyttö opiskelijoille ilta-aikaan harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa varten. Parantaaksemme opiskelijoiden hyvinvointia meidän tulee laajentaa tutortoimintaa sekä peruskouluissa että toisella asteella ja lisätä koululääkäreiden ja -terveydenhoitajien määrää vastaamaan kysyntää.

Pirkanmaalaiset liikkuvat enemmän

Kannustaaksemme ihmisiä liikuntaan sekä auttaaksemme jokaista nuorta löytämään mieleisen harrastuksen meidän tulee kehittää Pirkanmaan ulkokuntosaliverkostoa sekä tuoda matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia, kuten niin kutsuttuja höntsyvuoroja, saataville. Lisäksi jo ensimmäisellä asteella toimivaksi todettu harrastamisen Suomen malli tulee laajentaa toiselle asteelle.

Pirkanmaalaisten päihteidenkäyttö on vähentynyt

Pirkanmaan tulee olla edelläkävijä päihteidenkäytön ehkäisemisessä. Meidän tulee tukea päihteidenkäytön vähentämistä ja ennaltaehkäisyä nostamalla Etsivän nuorisotyön rahoitusta vähintään 5 % sekä lisäämällä ehkäisevän päihdetyön muita resursseja. Tämän lisäksi Pirkanmaalla tulee kokeilla huumeiden käyttöhuoneiden käyttöönottamista ja mikäli tulokset ovat positiiviset, tulee ne vakinaistaa. Jotta käyttöhuoneet voivat toimia, on ryhdyttävä lainsäädäntötoimiin huumeiden käytön sekä pienten määrien hallussapidon dekriminalisoimiseksi yhdessä päihdepalveluiden lisäresurssoinnin kanssa. Lisäksi H-merkinnän käyttö tulee lopettaa.

Pirkanmaalaiset nuoret kokevat olevansa osa yhteisöä

Pirkanmaan hyvinvointialue on Suomen suurin, ja näin ollen alueella asuu myös paljon nuoria. Meillä yksikään nuori ei saa jäädä jälkeen eikä yksin. Jokaiselle pitää löytyä yhteisö, johon kuulua. Keinomme taata se on palkata jokaiseen pirkanmaalaiseen yhtenäiskouluun sekä toisen asteen oppilaitokseen koulusosionomi, joka auttaa nuorta löytämään oman paikkansa. Lisäksi oppilaitosten yhteisöllisiä tapahtumia, kuten messuja ja risteilyjä, tulee lisätä. Nämä uudistukset eivät saa keskittyä pelkästään Tampereelle, vaan meidän tulee huolehtia kaikista nuorista Pirkanmaalla.

Syrjäytyminen on vähentynyt ja kouluväkivaltaa kitketään tehokkaasti

Suomalaisessa yhteiskunnassa kouluväkivalta on ollut jo pitkään ongelma. Kouluväkivalta voi aiheuttaa vakavia ongelmia mielenterveydessä ja saa useasti väkivaltaa kohdanneen nuoren syrjäytymään. Meidän tulee Pirkanmaalla olla edelläkävijä kouluväkivallan ja syrjäytymisen kitkemisessä. Lisäksi kaikissa oppilaitoksissa tulee kiinnittää huomiota seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvaan syrjintään sekä vihapuheeseen ja kitkeä sitä nykyistä tehokkaammin.

Koko Pirkanmaalla tulee siirtyä tehokkaampiin kiusaamisen vastaisiin järjestelmiin sekä ottaa käyttöön Etelä-Karjalan-malli tapauksien käsittelyn parantamiseksi, minkä lisäksi tapausten jälkihuollon tulee kehittyä moniammatillisemmaksi. Pirkanmaan oppilaitoksiin tulee lisätä koulumummoja ja -vaareja tukemaan nuoria. Kaikkea tätä tulee ohjata kiusaamisen ja väkivallan vastaisen ohjelman, joka on laadittu yhdessä poliisin kanssa.

Inklusion rooli sivistyspalveluissa sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden siirtäminen yleisopetuksen puolelle tulee arvioida uudelleen ja rahoitusta tulee osoittaa luokkakokojen pienentämiseksi perusopetuksessa max. 20 oppilaaseen per opettaja.

Pirkanmaan lastensuojelu on ensiluokkaista

Lastensuojeluilmoituksia tehdään Pirkanmaalla vuosittain useita tuhansia. Kaikki eivät kuitenkaan saa tarpeeksi ajoissa apua, sillä meillä on liian vähän työntekijöitä verrattuna apua tarvitseviin. Meidän tulee saada laskettua työntekijäkohtainen asiakasmäärä lakisääteiseen minimiin, 30 asiakkaaseen per työntekijä. Lisäksi lastensuojelun jälkihuollon ikäraja tulee palauttaa Pirkanmaalla 25 ikävuoteen.

Huostaanottotilanteissa meidän tulee painottaa enemmän huostaanotettavan mielipidettä, ja yleistä huostaanottokynnystä tulee laskea lasten turvallisuuden lisäämiseksi. Perhekoteja tulee suosia keskusten sijasta huostaanottotilanteissa. Lasten ja nuorten kiireellisiä sijoituksia ja huostaanottoja tulee vähentää tarjoamalla lapsille ja nuorille tarvittavia matalan kynnyksen palveluita. Nuorisoneuvolapalvelu tulee viedä mahdolliseksi koko Pirkan alueelle ja tarjota matalan kynnyksen apua sekä keskusteluapua seksitautitilanteissa

Seksitaudit ovat vähentyneet puolella v. 2030 mennessä

Pirkanmaalla jokaisella nuorella tulee olla turvallinen nuoruus. Maksutonta ehkäisyä tulee tarjota jokaiselle alle 30 vuotiaalle, millä sekä vähennetään seksitautien leviämistä että vältetään ei-toivottuja raskauksia. Lisäksi madalletaan ehkäisylääkkeiden hankinnan kynnystä ja nopeutetaan niiden saatavuutta antamalla farmaseuteille niin sanotusti behind-the-counter -periaatteen mukaisesti oikeus määrätä tiettyjä lääkkeitä, kuten ehkäisylääkkeitä farmaseutin oman harkinnan mukaisesti. Heteronormatiivisuus tulee kitkeä terveystiedon opetuksesta, jotta jokainen voi saada itselleen relevanttia seksuaalikasvatusta ja jotta jokaisella on turvallista olla oma itsensä. Pirkan työntekijät koulutetaan turvallisemman tilan periaatteista sekä sitoutetaan periaatteisiin.

2. Kestävyys keskiössä

Ilmastonmuutos ja luonnon biodiversiteetin heikkeneminen on Pirkanmaan suurin uhka 2020-luvulla. Ilmastotekoja tehdään merkittävillä investoinneilla, mutta myös päivittäisillä arjen teoilla. Pirkanmaalla tähdätään hiilinegatiivisuuteen vuoteen 2030 mennessä. Kannustamme pirkanmaalaisia valitsemaan kestävästi sekä mahdollistamme ilmastoystävällisen arjen kaikille. Panostamme kestävään liikkumiseen ja vältämme ilmastohaitallisia investointeja.

Pirkanmaa saavuttaa hiilinegatiivisuuden vuoteen 2030 mennessä

Maailmassa on meneillään ilmastokriisi. Meidän tulee tavoitella Pirkanmaalla kunnianhimoisempia ilmastotavoitteita, jotka ovat realistisesti linjassa hiilinegatiivisuustavoitteiden kanssa. Meidän tulee ennallistaa Pirkanmaan vanhat suot, olla rakentamatta puskiaisten oikaisua ja 2-kehää sekä lisätä tuulivoimaa harkitusti. Tavoitteenamme tulee olla pysyä LUMO-ohjelman asettamissa tavoitteissa.

Joukkoliikenteen osuus kokonaiskulutapaosuudesta on maakunnan laajuisesti vähintään 30 %

Tällä hetkellä Pirkanmaalla on laaja julkisen liikenteen verkko, joka palvelee hyvin. Pirkanmaalta kuitenkin puuttuu koko maakunnan laajuinen joukkoliikenteen lippujärjestelmä, joka edistäisi julkisen liikenteen käyttöä sekä helpottaisi kulkemista pidempiäkin matkoja Pirkanmaalla. Meidän tulee kehittää joukkoliikennettä entistä paremmaksi ja koko maakuntaa palvelevaksi, ja "Pirkanmaa-lipun" käyttöönotto olisi merkittävä askel eteenpäin.

Ilmastohaitallisia investointeja vältetään

Pirkanmaalla tulee olla alueellinen kestävä kehityksen suunnitelma, joka edistää hankintojen kestävyyttä ja parantaa luonnon hyvinvointia. Maakuntakaavan tulee huomioida ympäristöhaitat nykyistä paremmin ilmastohaittojen ehkäisemiseksi. Konkreettisia asioita, joita välttää Pirkanmaalla ovat täydennysrakentaminen ranta-alueille sekä kansallista turvallisuutta vaarantavien datakeskuksien ja puskiaisten oikaisun rakentaminen.

Raitiotietä laajennetaan seudulliseksi järjestelmäksi

Raitiotie on Tampereella yksi suosituimmista julkisen liikenteen kulkuvälineistä. Meidän tuleekin laajentaa sitä Vuorekseen sekä ympäryskuntiin, kuten Nokialle. Valtion tulee rahoittaa ratikan rakentamista 40 %:n valtionosuudella. Lisäksi Pirkanmaan tulee pyrkiä joukkoliikenteen esteettömyyteen korottamalla kaikki pysäkit yhtä korkeiksi.

Lähijunaliikenteeseen panostetaan

Lähijunaverkosta on supistettu vuosikymmenten saatossa vähäisen käytön vuoksi. Tampereen ja sen ympäryskuntien kasvaessa tarve lähijunaverkon palauttamiselle on kuitenkin syntynyt. Pirkanmaalle tulee rakentaa Multisillan, Vehmaisten, Kangasalan ja Valkeakosken seisakkeet 1. vaiheessa. Lisäksi lähijunaverkon liikennöitsijä tulee kilpailuttaa muun muassa reiteillä Nokia-Orivesi sekä Tampere-Valkeakoski. Näiden toteuttamiseksi lähijunaliikenteen raideinvestointeja tulee selvittää.

3. Osallistava ja yhdenvertainen maakunta

Osallisuus ja yhdenvertaisuus muodostavat Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian ytimen.

Pirkanmaalla jokainen saa palvelua helposti, oikea-aikaisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta, iästä tai muista ominaisuuksista riippumatta. Palveluista viestitään ja yhteydenpito toimii tehokkaasti sekä henkilöstön että asukkaiden suuntaan.

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus maakunnan jokaisessa kolkassa on turvattava. Lähipalvelut muodostavat hyvinvointialueiden palveluiden ytimen digipalveluiden täydentäessä kokonaisuutta.

Jokaisella pirkanmaalaisella lapsella on mahdollisuus käydä alakoulunsa lähikoulussa. Toisen asteen koulutuksessa mahdollistetaan oppilaitosten erikoistuminen eri aloihin. Koulutusyhteistyötä vahvistetaan ulkomaisten toimijoiden kanssa.

Osallisuus on huipussaan Pirkanmaalla

Vuoden 2030 lopussa nuorisovaltuusto vaikuttaa laajasti edustajiensa kautta hyvinvointialueen aluehallituksessa, aluevaltuustossa ja valiokunnissa sekä maakuntaliiton maakuntahallituksessa, maakuntavaltuustossa sekä maakuntahallituksen jaostoissa. Päättäjät ovat kiinnostuneita nuorisovaltuuston mielipiteistä ja pirkanmaalaisien nuorten asioista.

Aktiivinen asiakasviestintä

Digipalvelut ja viestintä muuttuvat päivä päivältä. Pirkanmaalla meidän pitää pysyä ajan tasalla ja uudistaa hyvinvointialueen viestintästrategia sekä monipuolistaa viestintäkanavia, jotta saavutamme jokaisen nuoresta vanhaan. Viestinnän tulee olla nuorisoystävällistä palveluiden matalan kynnyksen tuottamiseksi.

Yhdenvertaisesti saavutettavat palvelut

Palveluverkot ovat olleet ja tulevat olemaan suuren muutoksen alla hyvinvointialuemalliin siirtymisen seurauksena. Meidän tulee huolehtia palveluiden yhdenvertaisesta saavutettavuudesta, palveluverkon kattavuudesta sekä matalan kynnyksen palveluista. Meillä on paljon huolehdittavaa, jotta takaamme kaikille helpon pääsyn hoitoon hoitotakuun määääajoista kiinni pitäen.

Erityishuomiota tulee kuitenkin kiinnittää mielenterveyspalveluiden saavuttavuuteen, ja etenkin matalan kynnyksen palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta on pidettävä huolta.

Saavutettavuudessa tulee huolehtia taloudellisesta näkökulmasta ja yhdistää monen toimijan palvelut saman katon alle laajemmiksi palvelukokonaisuuksiksi.

Toisen asteen koulutuksen aloituspaikkojen määrää pitää lisätä vastaamaan nykyistä tarvetta, minkä lisäksi tulee mahdollistaa alueellinen kattavuus. Erilaisten alueiden houkuttavuutta voidaan pyrkiä lisäämään mahdollistamalla toisen asteen oppilaitosten erikoistuminen tiettyyn alaan.

Asiakas- ja asukasosallisuus on palvelurakenteen keskiössä

Pirkanmaalla olemme saaneet vakiinnutettua kansallisessa vertailussa hienosti toimivan nuorisovaltuuston, joka edistää nuorten osallisuutta alueellamme. Se ei kuitenkaan tarkoita, että kuulisimme kaikkia nuoria. Meidän tulee tarjota mahdollisimman monelle nuorelle mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja tuoda äänensä kuuluviin maakunnassa ja hyvinvointialueella.

On myös tärkeää, että vahvistamme kaikkien vaikuttamistoimielinten asemaa hyvinvointialueella ja maakunnassa, jotta yksikään vähemmistö tai muu ryhmä ei jää kuulematta. Lisäksi hyvinvointialueen tulee taata palveluiden fyysinen, digitaalinen ja psyykkinen esteettömyys.

Pirkanmaan tulee hyödyntää aktiivisesti asiakas- ja asukasraateja sekä asukaskyselyitä palvelurakenteen kehittämiseen. Raadit ja kyselyt tulee kohdistaa myös alle 18- ja yli 85-vuotiaille.

Yhteydenpidon ylläpito päättäjien ja nuorten välillä on tehokasta

Pirkanmaalla tulee luoda erilaisia kyselyitä ja kerätä nuorten mielipiteitä välitettäväksi päättäjille, jotta osallisuus toteutuu. Päättäjät kutsuvat nuoria tapaamaan itseään ja toisin päin, sekä heidän ja nuorten välinen yhteydenpito on aktiivista ja se tapahtuu matalalla kynnyksellä.

Yhdenvertaisuus Pirhan omassa toiminnassa

Hyvinvointialueen toimintaa tulee kehittää yhdenvertaisemmaksi, jotta jokaisella on hyvä toimia ja olla palveltavana. Yhdenvertaisuutta tulee edistää noudattamalla turvallisemman tilan periaatteita kaikessa hyvinvointialueen toiminnassa sekä noudattamalla yhtenäistä linjaa henkilöstöpolitiikassa. Palkat harmonisoidaan kilpailukykyiselle tasolle, johtajatason toimihenkilöitä vähennetään ja käytännön työtä tekevää hoitohenkilökuntaa palkataan lisää. Näiden lisäksi hyvinvointialueen tulee osallistua Manse Pride-kulkueeseen ja pyrkiä pitämään viestintä ja tapahtumat saavutettavissa mahdollisimman monelle. Lisäksi nuorisovaltuusto suosittaa kuntien nuorisovaltuustoja osallistumaan kuntiens Pride-tapahtumiin. Tapahtumat sekä muut tilaisuudet ovat myös nuorten saavutettavissa.

4. Tulevaisuuteen katsovat palvelut

Teknologiaan, uusiin innovaatioihin sekä hyviin käytäntöihin panostamalla voidaan tehostaa palveluiden saavutettavuutta ja purkaa jonoja. Ennaltaehkäisyä sekä kuntien nuorisotyön kanssa tehtävää yhteistyötä painottaen voidaan estää työttömyyttä sekä nuorisorikollisuutta.

Tulevaisuusinvestoinnit ovat parhaita investointeja, joiden avulla turvaamme kestävän tulevaisuuden sekä kustannustehokkaat palvelut myös tuleville sukupolville.

Digitaaliset palvelut ovat saavutettavia

Suomessa ja Pirkanmaalla on vielä monia ihmisiä, joilla ei ole verkkopankkitunnuksia.

Hyvinvointialueen tulee mahdollistaa heille avun tehokkaampi saaminen, jotta he eivät jää epätasa-arvoiseen asemaan.

Pirkanmaalla on tehokkaat matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut

Mielenterveysongelmat ovat olleet jo pitkään iso kysymys, jota on ollut vaikea hallita. Ongelmia vähentäviä tekoja on jo hieman tehty, mutta jos mielenterveysongelmista halutaan eroon, tulee meidän kiinnittää enemmän huomiota ennaltaehkäisyyn. Pirkanmaalla tulee ottaa käyttöön kaikille toteutettavat mielenterveystarkastukset osaksi kouluterveystarkastuksia, minkä toteuttamiseksi tarvitaan lisää kouluterveydenhuollon resurssia useana päivänä viikossa. Meidän tulee myös lisätä walk-in-palveluita virka-aikojen ulkopuolelle sekä laajentaa niitä perustamalla mielenterveyspalveluiden ympärivuorokautinen vastaanotto, jotta pystymme reagoimaan tapauksiin oikea-aikaisesti.

Mikäli mielenterveyden tilanne on jo edennyt niin pahaksi, että ihminen on lähellä satuttaa itseään tai muita ihmisiä, tarvitaan akuutteja palveluita. Siksi Pirkanmaalla tulee jatkaa mielenterveysambulanssin omatuotantoa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi nuorilla tulee olla lisää turvallisia aikuisia nuorisopalveluissa, joille puhua matalalla kynnyksellä.

Tavoitteiden mahdollistamiseksi tulee Pirkanmaan hyvinvointialueen nostaa mielenterveyspalveluiden osuutta budjetista vähintään 10%:lla vuoteen 2030 mennessä.

Pirkanmaa on edelläkävijä päihdehuollon palveluiden kehittämisessä

Päihdehuollossa ennaltaehkäisy on entistäkin tärkeämpää, mutta mikäli asiakas on jo joutunut tilanteeseen jossa tarvitsee apua, tulee hyvinvointialueen ohjata tämä tehokkaammin kuntouttavan työtoiminnan piiriin sekä turvata päihdepalveluiden asiakkaiden asumispalveluiden oikea-aikaisuus ja saatavuus.

Pirkanmaalla on hyvin saavutettava ja jalkautunut nuorisotyö

Nuorisotyöllä on yhä suurempi tarve nyky-yhteiskunnassa muuttuneiden olosuhteiden takia. Nuorisotyölle on siirtynyt entistä enemmän vastuuta lasten ja nuorten arjesta, ja näin ollen meidän tulee laajentaa nuorisotilojen aukioloaikoja sekä avata ne myös toisen asteen opiskelijoille ja sitä vanhemmille nuorille. Tämän lisäksi meidän tulee perustaa liikkuvia nuorisotiloja Pirkanmaalle sekä lisätä koulunuorisotyötä ja yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Työntekijöiden saatavuus turvataan

Työmarkkinat ovat olleet epävakaat jo monia vuosia ja kilpailu on lisääntynyt. Meidän tulee turvata kilpailukykyiset palkat suhteessa muihin hyvinvointialueisiin sekä toteuttaa hyvinvointialueen henkilöstörakennemuutos vuoteen 2030 mennessä.

Yhdenvertaisuuden lisäämiseksi tehdään rohkeita tekoja

Yhdenvertaisuus on ollut osa kaiken toiminnan pohjaa jo pitkään. Se ei kuitenkaan vielä ole täydellistä, ja meidän tulee olla rohkeita yhdenvertaisuuden puolestapuhujia. Pirkanmaalla tulee järjestää Pride-liputus kaikissa kunnissa sekä hyvinvointialueella, minkä lisäksi aluevaltuusto, nuorisovaltuusto ja Pirkan johtavat viranhaltijat osallistuvat Pride-kulkueeseen.

Loppusanat

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tavoite- ja strategiaohjelma sisältää monipuolisia toimenpide-ehdotuksia siinä nostettujen tavoitteiden ratkaisemiseksi. Hyvinvointialueen päätöksenteossa tarvitaan päättäväisyyttä sekä ratkaisukykyä modernien trendien sekä ongelmien selättämiseksi.

Nuorisovaltuuston sekä muiden vaikuttamistoimielinten rooli seuraavien hyvinvointialue- ja maakuntastrategian valmistelussa tulee olla merkittävä, koska edustamme omia viitesektoreitamme pirkanmaalaisista asukasryhmistä. Strategiassa on pystyttävä nostamaan entistä paremmin esiin tulevaisuuden sukupolvien näkökulma sekä se, miten turvaamme laadukkaat, saavutettavat sekä yhdenvertaiset palvelut jokaiselle yksilölle asuinpaikasta, tulotasosta sekä taustasta riippumatta. Tässä myös nuorisovaltuustolla on suuri rooli.

Nuorisovaltuuston toimintaa ohjaavat nuorisovaltuuston työjärjestys, hyvinvointialuestrategia, muut hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiä koskevat linjaukset, hyvinvointialueen hallintosääntö, nuorisovaltuuston toimintasuunnitelma sekä tavoite- ja strategiaohjelma.

Tämä kokonaisuus muodostaa ja muovaa sitä, mikä nuorisovaltuusto sekä sen rooli hyvinvointialuekokonaisuudessa on - nyt ja tulevaisuudessa. On meidän tehtävämme antaa päättäjille siitä, minkälaisen Pirkanmaan haluamme olevan tulevaisuudessa itsellemme sekä jälkikasvullemme.

Yhdessä ja yhdenvertaisesti. Kaikessa tärkeintä on kestävä tulevaisuus. Siihen me pyrimme.